**Dokument ten służy wyłącznie do celów dokumentacyjnych i instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego zawartość**

►**B**

# DECYZJA KOMISJI

**z dnia 19 marca 2002 r.**

**ustanawiająca definicje przypadku w celu zgłaszania chorób zakaźnych do sieci wspólnotowej na podstawie decyzji 2119/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady**

*(notyfikowana jako dokument nr C(2002) 1043)*

(2002/253/WE)

(Dz.U. L 86 z 3.4.2002, str. 44)

zmieniona przez:

| | | Dziennik Urzędowy | | |
|---|---|---|---|---|
| | | nr | strona | data |
| ►**M1** | Decyzja Komisji 2003/534/WE z dnia 17 lipca 2003 r. | L 184 | 35 | 23.7.2003 |
| ►**M2** | Decyzja Komisji 2008/426/WE z dnia 28 kwietnia 2008 r. | L 159 | 46 | 18.6.2008 |
| ►**M3** | Decyzja Komisji 2009/363/WE z dnia 30 kwietnia 2009 r. | L 110 | 58 | 1.5.2009 |

▼B

# DECYZJA KOMISJI

**z dnia 19 marca 2002 r.**

**ustanawiająca definicje przypadku w celu zgłaszania chorób zakaźnych do sieci wspólnotowej na podstawie decyzji 2119/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady**

*(notyfikowana jako dokument nr C(2002) 1043)*

(2002/253/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję nr 2119/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 września 1998 r. ustanawiającą sieć nadzoru i kontroli epidemiologicznej chorób zakaźnych we Wspólnocie [1], w szczególności jej art. 3 lit. c),

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Państwa Członkowskie powinny przekazywać informacje w sprawie rozwoju epidemiologicznego oraz pojawienia się zagrożeń dla zdrowia publicznego wynikających z chorób zakaźnych wykorzystując sieć wspólnotową w sposób, który umożliwia dokonanie porównania w odniesieniu do działań zapobiegawczych i kontrolnych, które mają zostać podjęte na poziomie wspólnotowym oraz krajowym.

(2) Warunkiem wstępnym w odniesieniu do porównywalności takich informacji jest ustanowienie wspólnych definicji przypadku nawet w przypadku gdy nie wprowadzono jeszcze sieci nadzoru poszczególnych chorób. Z chwilą, kiedy niniejsza decyzja wchodzi w życie, definicje te powinny być wykorzystywane w odniesieniu do sprawozdawczości sieci wspólnotowej i powinny być zgodne z regulacjami w sprawie ochrony danych osobowych.

(3) Definicje przypadku, które pozwalają na porównywalną sprawozdawczość powinny składać się z wielopoziomowego systemu umożliwiającego strukturom i/lub władzom Państwa Członkowskiego elastyczność w przekazywaniu informacji w sprawie chorób i specjalnych zagadnień dotyczących zdrowia. W szczególności, te definicje przypadku ułatwią sprawozdawczość w sprawie chorób wymienionych w decyzji Komisji 2000/96/WE [2].

(4) Definicje przypadku powinny być skonstruowane w celu umożliwienia wszystkim Państwom Członkowskim uczestnictwa w sprawozdawczości w możliwie najszerszym zakresie, wykorzystując dane z ich istniejących systemów. Powinny dopuszczać różne stopnie poufności i szczegółowości zgodnie z różnymi celami, którym służy gromadzenie informacji a także powinny być łatwe do zmienienia.

(5) Środki, przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Komitetu powołanego decyzją nr 2119/98/WE,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

*Artykuł 1*

Do celów przedkładania danych w odniesieniu do nadzoru epidemiologicznego i kontroli chorób zakaźnych na podstawie przepisów decyzji

[1] Dz.U. L 268 z 3.10.1998, str. 1.
[2] Dz.U. L 28 z 3.2.2000, str. 50.

▼B

nr 2119/98/WE, w szczególności jej art. 4, Państwa Członkowskie stosują definicje przypadku określone w załączniku.

*Artykuł 2*

Niniejsza decyzja będzie dostosowana na podstawie najnowszych danych naukowych.

*Artykuł 3*

Niniejszą decyzję stosuje się od dnia 1 stycznia 2003 r.

*Artykuł 4*

Niniejsza decyzja skierowana jest do Państw Członkowskich.

▼M2

*ZAŁĄCZNIK*

## WYJAŚNIENIA DO SEKCJI ZASTOSOWANYCH W DEFINICJACH I KLASYFIKACJI PRZYPADKÓW

### Kryteria kliniczne

Powinny one obejmować częste i istotne podmiotowe i przedmiotowe objawy choroby, które pojedynczo lub wspólnie składają się na charakterystyczny lub sugerujący rozpoznanie obraz kliniczny choroby. Kryteria kliniczne określają ogólny obraz choroby i nie muszą koniecznie wskazywać wszystkich cech potrzebnych do klinicznego rozpoznania danego indywidualnego przypadku.

### Kryteria laboratoryjne

Kryteria laboratoryjne powinny zawierać wykaz metod laboratoryjnych umożliwiających potwierdzenie przypadku. Zazwyczaj aby potwierdzić przypadek, wystarczy wykonać tylko jeden spośród testów umieszczonych w wykazie. Jeżeli potwierdzenie wymaga więcej niż jednej metody, jest to specjalnie zaznaczone. Typ materiału klinicznego, który należy pobrać do testów laboratoryjnych, wskazano tylko w przypadkach gdy jedynie określone rodzaje materiału są odpowiednie do potwierdzenia diagnozy. W niektórych uzgodnionych wyjątkowych przypadkach uwzględniono również kryteria laboratoryjne dla przypadków prawdopodobnych. Zamieszczone w tym wykazie metody laboratoryjne mogą pełnić pomocniczą rolę w rozpoznaniu przypadku, nie stanowią jednak kryterium potwierdzającego rozpoznanie.

### Kryteria epidemiologiczne i powiązanie epidemiologiczne

Kryteria epidemiologiczne uznaje się za spełnione, jeżeli można określić powiązanie epidemiologiczne.

Powiązanie epidemiologiczne w okresie inkubacji definiuje się jako jedno z następujących sześciu przypadków:

— przeniesienie z człowieka na człowieka: każda osoba, która miała kontakt z przypadkiem potwierdzonym laboratoryjnie u ludzi, jeżeli kontakt ten mógł spowodować zakażenie,

— przeniesienie ze zwierzęcia na człowieka: każda osoba, która miała kontakt ze zwierzęciem, u którego laboratoryjnie potwierdzono zakażenie lub kolonizację, jeżeli kontakt ten mógł spowodować zakażenie,

— narażenie z tego samego źródła: każda osoba, która była narażona na zakażenie z tego samego źródła lub ten sam wektor co potwierdzony przypadek u ludzi,

— narażenie przez skażoną żywność/wodę pitną: każda osoba, która spożyła skażoną żywność lub wodę pitną (skażenie potwierdzone laboratoryjnie), lub osoba, która spożyła potencjalnie skażone produkty pochodzące od zwierzęcia, u którego laboratoryjnie potwierdzono zakażenie/kolonizację,

— narażenie środowiskowe: każda osoba, która kąpała się w skażonej wodzie lub miała kontakt z innym skażonym źródłem środowiskowym (skażenie potwierdzone laboratoryjnie),

— narażenie laboratoryjne: każda osoba pracująca w laboratorium, w którym może dojść do narażenia.

Daną osobę można uznać za powiązaną epidemiologicznie z przypadkiem potwierdzonym, jeżeli przynajmniej jeden przypadek w łańcuchu zakażeń został potwierdzony laboratoryjnie. W razie wystąpienia ogniska zakażenia szerzącego się drogą fekalno-oralną lub powietrzną określenie łańcucha zakażeń nie jest konieczne do uznania danego przypadku za powiązany epidemiologicznie.

Zakażenie może przenosić się jedną lub kilkoma z podanych dróg:

— droga powietrzna, przez przeniesienie cząsteczek aerozolu powstających w trakcie kaszlu, plucia, śpiewania lub mówienia, od osoby zakażonej na błony śluzowe innych osób, lub przez wdychanie przez inne osoby zawieszonych w powietrzu, skażonych bakteriami cząsteczek aerozolu,

— droga kontaktowa, przez bezpośredni kontakt z zakażoną osobą (droga fekalno-oralna, kropelkowa, kontakt ze skórą, kontakty seksualne) lub zwierzęciem (np. ukąszenie, dotknięcie), lub przez kontakt pośredni – z zakażonymi materiałami lub przedmiotami (zakażone przedmioty, płyny ustrojowe, krew),

▼M2

— droga wertykalna, przeniesienie z matki na dziecko, często *in utero* lub w wyniku przypadkowej wymiany płynów ustrojowych, zazwyczaj w okresie okołoporodowym,

— droga wektorowa, przeniesienie drogą pośrednią w wyniku ukąszenia przez zakażone komary, roztocza, muchy i inne owady zdolne do przenoszenia zakażenia na ludzi,

— żywność lub woda, spożywanie potencjalnie skażonej żywności lub wody pitnej.

**Klasyfikacja przypadków**

Przypadki klasyfikuje się jako „możliwe", „prawdopodobne" i „potwierdzone". W informacjach dodatkowych uwzględniono okres inkubacji chorób, aby ułatwić określenie powiązania epidemiologicznego.

**Przypadek możliwy**

Jest to przypadek sklasyfikowany do celów sprawozdawczości jako możliwy. Zazwyczaj przypadek taki spełnia kryteria kliniczne określone w definicji przypadku, brak jest jednak epidemiologicznych lub laboratoryjnych dowodów wskazujących na daną chorobę. Definicja przypadku możliwego jest w wysokim stopniu czuła, lecz mało swoista. Umożliwia ona wykrycie większości przypadków, jednak dopuszcza włączenie do tej kategorii pewnej liczby przypadków fałszywie dodatnich.

**Przypadek prawdopodobny**

Jest to przypadek sklasyfikowany do celów sprawozdawczości jako prawdopodobny. Zazwyczaj cechą takiego przypadku jest spełnienie kryteriów klinicznych i istnienie powiązania epidemiologicznego określonego w definicji przypadku. Testy laboratoryjne dla przypadków prawdopodobnych określono tylko w przypadku niektórych chorób.

**Przypadek potwierdzony**

Jest to przypadek sklasyfikowany do celów sprawozdawczości jako potwierdzony. Przypadki potwierdzone powinny być potwierdzone laboratoryjnie; mogą one (lecz nie muszą) spełniać kryteria kliniczne opisane w definicji przypadku. Definicja przypadku potwierdzonego jest w wysokim stopniu swoista lecz mniej czuła; w związku z tym większość włączonych do tej kategorii przypadków będzie prawdziwa, choć niektóre pozostaną nierozpoznane.

Kryteria kliniczne niektórych chorób nie uwzględniają faktu, że wiele ostrych zachorowań ma charakter bezobjawowy (np. zapalenie wątroby typu A, B i C, kampylobakterioza, salmoneloza), jakkolwiek przypadki te mogą być istotne z punktu widzenia zdrowia publicznego na szczeblu krajowym.

Przypadki potwierdzone należą do trzech poniższych podkategorii. Podkategorie te określa się w trakcie analizy danych przy użyciu zmiennych zgromadzonych wraz z informacjami o przypadku.

**Przypadek potwierdzony laboratoryjnie spełniający kryteria kliniczne**

Przypadek spełnia kryteria laboratoryjne potwierdzenia przypadku oraz kryteria kliniczne zawarte w definicji przypadku.

**Przypadek potwierdzony laboratoryjnie, którego kryteria kliniczne nie są znane**

Przypadek spełnia kryteria laboratoryjne potwierdzenia przypadku, ale informacje dotyczące kryteriów klinicznych nie są dostępne (np. dostępne jest tylko sprawozdanie laboratoryjne).

**Przypadek potwierdzony laboratoryjnie niespełniający kryteriów klinicznych**

Przypadek spełnia kryteria laboratoryjne potwierdzenia przypadku, ale nie spełnia kryteriów klinicznych zawartych w definicji przypadku lub ma charakter bezobjawowy.

▼M2

ZESPÓŁ NABYTEGO UPOŚLEDZENIA ODPORNOŚCI (AIDS) ORAZ ZAKAŻENIE LUDZKIM WIRUSEM NABYTEGO UPOŚLEDZENIA ODPORNOŚCI (HIV)

**Kryteria kliniczne (AIDS)**

Każda osoba, u której występuje którykolwiek ze stanów klinicznych zdefiniowanych w europejskiej definicji przypadku AIDS, w podziale na dwie grupy:

— dorośli i młodociani w wieku 13 lat lub starsi ([1]),

— dzieci poniżej 13 roku życia ([2]).

**Kryteria laboratoryjne (HIV)**

— Dorośli, młodociani oraz dzieci w wieku ≥ 18 miesięcy

Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— dodatni wynik testu przesiewowego na przeciwciała anty-HIV lub złożonego testu przesiewowego (na obecność przeciwciał anty-HIV i antygenu HIV p24), potwierdzony innym bardziej szczegółowym testem na przeciwciała (np. Western blot),

— dodatni wynik dwóch testów na przeciwciała EIA, potwierdzony dodatnim wynikiem kolejnego testu EIA,

— dodatnie wyniki z dwóch odrębnych próbek z co najmniej jednego z trzech następujących badań:

— wykrycie kwasu nukleinowego HIV (RNA lub DNA HIV),

— wykrycie HIV za pomocą testu w kierunku antygenu p24 HIV, włącznie z testem neutralizacji,

— izolacja HIV.

— Dzieci < 18 miesięcy

Dodatnie wyniki z dwóch odrębnych próbek (z wyjątkiem krwi pępowinowej) z co najmniej jednego z trzech następujących testów:

— izolacja HIV,

— wykrycie kwasu nukleinowego HIV (RNA lub DNA HIV),

— wykrycie HIV za pomocą testu w kierunku antygenu p24, włącznie z testem neutralizacji u dziecka w wieku ≥ 1 miesiąca.

**Kryteria epidemiologiczne**

Nie dotyczy.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Nie dotyczy.

C. **Przypadek potwierdzony**

— Zakażenie HIV

Każda osoba spełniająca kryteria laboratoryjne zakażenia HIV.

— AIDS

([1]) European Centre for the Epidemiological Monitoring of AIDS. 1993 revision of the European AIDS surveillance case definition. *AIDS Surveillance in Europe*, Quarterly Report 1993; nr. 37: s. 23–28.

([2]) European Centre for the Epidemiological Monitoring of AIDS. 1993 revision of the European AIDS surveillance case definition. *AIDS Surveillance in Europe*, Quarterly Report 1995; nr. 48: s. 46–53.

▼M2

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne AIDS i kryteria laboratoryjne zakażenia HIV.

WĄGLIK

*(Bacillus anthracis)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której występuje co najmniej jedna z następujących postaci klinicznych:

*Wąglik skórny*

Co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— zmiana skórna w postaci krosty lub pęcherzyka,

— czarny wgłębiony strup z otaczającym obrzękiem.

*Wąglik żołądkowo-jelitowy*

— Gorączka lub stan podgorączkowy.

ORAZ co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— nasilony ból brzucha,

— biegunka.

*Postać wziewna wąglika*

— Gorączka lub stan podgorączkowy.

ORAZ co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— ostra niewydolność oddechowa,

— objawy poszerzenia śródpiersia w badaniu radiologicznym.

*Postać oponowa/zapalenie mózgu i opon w przebiegu wąglika*

— Gorączka.

ORAZ co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— drgawki,

— utrata przytomności,

— objawy oponowe.

*Postać posocznicowa wąglika*

**Kryteria laboratoryjne**

— Izolacja pałeczek *Bacillus anthracis* z materiału klinicznego

— Wykrycie kwasu nukleinowego *Bacillus anthracis* w materiale klinicznym.

Wymaz z nosa bez objawów klinicznych nie stanowi podstawy do potwierdzenia rozpoznania przypadku.

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących trzech powiązań epidemiologicznych:

— przeniesienie ze zwierzęcia na człowieka,

— narażenie przez to samo źródło,

— narażenie przez skażoną żywność/wodę pitną.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

▼M2

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

GRYPA PTAKÓW TYPU A/H5 LUB A/H5N1 U LUDZI

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, która spełnia jedno z następujących dwóch kryteriów:

— gorączka ORAZ oznaki i objawy ostrej niewydolności oddechowej,

— zgon z powodu ostrych zaburzeń oddychania bez wyjaśnionej przyczyny.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— izolacja wirusa grypy A/H5N1 z materiału klinicznego,

— wykrycie kwasu nukleinowego wirusa grypy A/H5 w materiale klinicznym,

— wykrycie znamiennego wzrostu miana swoistych przeciwciał przeciw wirusowi grypy A/H5 (co najmniej czterokrotny wzrost poziomu swoistych przeciwciał lub wysokie miano przeciwciał w pojedynczym oznaczeniu).

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących czterech kryteriów:

— przenoszenie się z człowieka na człowieka przez bliski kontakt (do 1 m) z osobą, którą uznano za przypadek prawdopodobny lub potwierdzony,

— narażenie w laboratorium: jeżeli w danym przypadku narażenia na wirus grypy A/H5N1 jest możliwe,

— bliski kontakt (poniżej 1 m) ze zwierzęciem, u którego potwierdzono zakażenie wirusem A/H5N1, innym niż drób lub ptactwo dzikie (np. kot lub świnia),

— zamieszkiwanie lub pobyt na obszarze, na którym podejrzewa się lub potwierdzono występowanie wirusa A/H5N1 ([1]), ORAZ co najmniej jedno z następujących kryteriów:

  — bliski kontakt (do 1 m) z chorymi lub padłymi ptakami (drób hodowlany lub ptactwo dzikie) ([2]) na obszarze występowania wirusa,

  — przebywanie w domu lub gospodarstwie rolnym, w których w ciągu poprzedniego miesiąca stwierdzono obecność chorych lub padłych sztuk drobiu hodowlanego i które znajdują się na obszarze występowania wirusa.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Każda osoba spełniająca kryteria epidemiologiczne.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba, u której wynik testu w kierunku wirusa grypy A/H5 lub A/H5N1, przeprowadzonego przez laboratorium niebędące krajowym laboratorium referencyjnym uczestniczącym w sieci UE wspólnotowych laboratoriów referencyjnych grypy u ludzi (CNRL), był dodatni.

---

([1]) Zob. Światowa Organizacja Zdrowia Zwierząt (OIE) i Komisja Europejska (DG SANCO): system zgłaszania chorób zwierzęcych (ADNS), dostępny na stronach internetowych: http://www.oie.int/eng/en_index.htm oraz http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/adns/index_en.htm#.

([2]) Nie dotyczy to ptaków, które nie wykazywały symptomów choroby i zostały zabite np. w trakcie polowania.

▼M2

C. **Przypadek potwierdzony na poziomie krajowym**

Każda osoba, u której wynik testu w kierunku wirusa grypy A/H5 lub A/H5N1, przeprowadzonego przez krajowe laboratorium referencyjne uczestniczące w sieci UE wspólnotowych laboratoriów referencyjnych grypy u ludzi (CNRL) był dodatni.

D. **Przypadek potwierdzony przez WHO**

Każda osoba, u której zakażenie wirusem potwierdzono laboratoryjnie w ośrodku współpracującym z WHO w zakresie wirusa H5.

BOTULIZM

*(Clostridium botulinum)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której występuje co najmniej jedna z następujących postaci klinicznych:

*Botulizm pokarmowy/przyranny*

Co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— obustronne uszkodzenie nerwów czaszkowych (np. podwójne widzenie, zamazane widzenie, dysfagia, porażenie opuszkowe),

— symetryczne porażenie obwodowe.

*Botulizm niemowlęcy*

Każde niemowlę, które spełnia co najmniej jedno z następujących sześciu kryteriów:

— zaparcie,

— apatia,

— brak apetytu,

— opadanie powiek,

— dysfagia,

— ogólne zwiotczenie mięśni.

Typ botulizmu, który zazwyczaj występuje u niemowląt (< 12 miesiąca życia), może wystąpić również u dzieci w wieku powyżej 12 miesięcy i sporadycznie u dorosłych, u których występują zmiany anatomiczne układu pokarmowego i flory bakteryjnej.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— izolacja *C. botulinum* w przypadku botulizmu niemowlęcego (z kału) lub przyrannego (z rany) (izolacja *C. botulinum* z kału osoby dorosłej nie stanowi podstawy do rozpoznania botulizmu pokarmowego),

— wykrycie toksyny botulinowej w materiale klinicznym.

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących dwóch powiązań epidemiologicznych:

— narażenie przez to samo źródło (np. żywność, użycie tej samej igły lub innych przyrządów),

— narażenie przez skażoną żywność/wodę pitną.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

▼M2

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

BRUCELOZA

*(Brucella spp.)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której występuje gorączka

ORAZ która spełnia co najmniej jedno z następujących siedmiu kryteriów:

— poty (obfite, o nieprzyjemnym zapachu, szczególnie nocne),

— dreszcze,

— bóle stawowe,

— osłabienie,

— depresja,

— bóle głowy,

— utrata łaknienia.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— izolacja *Brucella spp*. z materiału klinicznego,

— stwierdzenie znamiennego wzrostu miana swoistych przeciwciał przeciw *Brucella* (standardowy test aglutynacji, wiązanie dopełniacza, ELISA).

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących czterech powiązań epidemiologicznych:

— narażenie przez skażoną żywność/wodę pitną,

— kontakt z produktami pozyskanymi z zakażonego zwierzęcia (mleko lub produkty mleczne),

— przenoszenie ze zwierzęcia na człowieka (zanieczyszczone wydzieliny lub organy, np. wydzielina z pochwy, łożysko),

— narażenie przez to samo źródło.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

KAMPYLOBAKTERIOZA

*(Campylobacter spp.)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, która spełnia co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— biegunka,

▼M2

— ból brzucha,

— gorączka.

**Kryteria laboratoryjne**

— Izolacja bakterii *Campylobacter spp*. z kału lub krwi.

Jeżeli to możliwe, należy przeprowadzić różnicowanie w obrębie rodzaju *Campylobacter spp*.

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących pięciu powiązań epidemiologicznych:

— przeniesienie ze zwierzęcia na człowieka,

— przeniesienie z człowieka na człowieka,

— narażenie przez to samo źródło,

— narażenie przez skażoną żywność/wodę pitną,

— narażenie przez środowisko.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

ZAKAŻENIE CHLAMYDIAMI

*(Chlamydia trachomatis)*

W TYM LYMPHOGRANULOMA VENEREUM (LGV)

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której występuje co najmniej jedna z następujących postaci klinicznych:

*Zakażenie chlamydiami, innego typu niż LGV*

Co najmniej jedno z następujących sześciu kryteriów:

— zapalenie cewki moczowej,

— zapalenie najądrza,

— ostre zapalenie jajowodu,

— ostre zapalenie śluzówki macicy,

— zapalenie szyjki macicy,

— zapalenie odbytnicy.

U noworodków co najmniej jedno z dwóch następujących kryteriów:

— zapalenie spojówek,

— zapalenie płuc.

*LGV*

Co najmniej jedno z następujących pięciu kryteriów:

— zapalenie cewki moczowej,

— owrzodzenie genitaliów,

▼M2

— powiększenie węzłów chłonnych w pachwinach,

— zapalenie szyjki macicy,

— zapalenie odbytnicy.

**Kryteria laboratoryjne**

*Zakażenie chlamydiami, typ inny niż LGV*

Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— izolacja *Chlamydia trachomatis* z materiału pobranego z układu płciowego, z okolic odbytu lub ze spojówek,

— stwierdzenie *Chlamydia trachomatis* w materiale klinicznym metodą immunofluorescencji bezpośredniej (DFA),

— wykrycie kwasu nukleinowego *Chlamydia trachomatis* w materiale klinicznym.

*LGV*

Co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— izolacja *Chlamydia trachomatis* z materiału z układu płciowego lub wydalniczego lub ze spojówek,

— wykrycie kwasu nukleinowego *Chlamydia trachomatis* w materiale klinicznym,

ORAZ

— oznaczenie serotypów (genotypów) L1, L2 lub L3.

**Kryteria epidemiologiczne**

Powiązanie epidemiologiczne polegające na przeniesieniu z człowieka na człowieka (kontakty seksualne lub zakażenie wertykalne).

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria laboratoryjne.

CHOLERA

*(Vibrio cholerae)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, która spełnia co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— biegunka,

— wymioty.

**Kryteria laboratoryjne**

— Izolacja *Vibrio cholerae* z materiału klinicznego.

ORAZ

— Wykazanie przeciwciał O1 lub O139 w izolacie.

ORAZ

— Wykazanie enterotoksyny cholery lub genu enterotoksyny cholery w izolacie.

▼M2

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących czterech powiązań epidemiologicznych:

— narażenie przez to samo źródło,

— przeniesienie z człowieka na człowieka,

— narażenie przez skażoną żywność/wodę pitną,

— narażenie przez środowisko.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

CHOROBA CREUTZFELDTA-JAKOBA – WARIANT (vCJD)

**Warunki wstępne**

— Każda osoba, u której występują postępujące zaburzenia neuropsychiatryczne; czas trwania choroby – co najmniej 6 miesięcy.

— Rutynowa diagnostyka nie wskazuje na inne rozpoznanie.

— W wywiadzie chorobowym nie stwierdzono narażenia na hormony z przysadek mózgowych człowieka ani przeszczepu opony twardej.

— Brak objawów genetycznej formy pasażowalnej encefalopatii gąbczastej.

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, która spełnia co najmniej cztery z następujących pięciu kryteriów:

— wczesne objawy psychiatryczne ([1]),

— nieustępujące zaburzenia bólowe ([2]),

— ataksja,

— mioklonie lub pląsawica lub dystonia,

— otępienie.

**Kryteria rozpoznania**

*Kryteria rozpoznania umożliwiające potwierdzenie przypadku:*

— potwierdzenie neuropatologiczne: zmiany gąbczaste i nasilona akumulacja białka prionu, połączone z obecnością blaszek kwitnących w mózgu i móżdżku.

*Kryteria rozpoznania przypadku prawdopodobnego lub możliwego:*

— zapis EEG nie jest typowy ([3]) dla sporadycznej postaci CJD ([3]) w początkowej fazie choroby,

— obustronnie wzmożony sygnał w okolicy poduszki wzgórza w badaniu rezonansu magnetycznego – MRI,

([1]) Depresja, stany lękowe, apatia, wycofanie, urojenia.
([2]) Obejmuje to wyraźny ból lub dyzestezję.
([3]) Typowy zapis EEG w sporadycznej formie CJD ma postać uogólnionych rytmicznych wyładowań, średnio raz na sekundę. Zapis taki można sporadycznie zaobserwować w późnym stadium vCDJ.

▼M2

— dodatni wynik biopsji migdałków ([1]).

**Kryteria epidemiologiczne**

Powiązanie epidemiologiczne polegające na przeniesieniu z człowieka na człowieka (np. transfuzja krwi).

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Każda osoba, która spełnia warunki wstępne

ORAZ

— spełnia kryteria kliniczne,

ORAZ

— u której zapis EEG nie wskazuje na sporadyczna formę CJD ([2]).

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba, która spełnia warunki wstępne

ORAZ

— spełnia kryteria kliniczne,

ORAZ

— u której zapis EEG nie wskazuje na sporadyczną formę CJD ([2]),

ORAZ

— u której wynik badania MRI jest dodatni,

LUB

każda osoba, która spełnia warunki wstępne,

ORAZ

— u której wynik biopsji migdałków jest dodatni.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba, która spełnia warunki wstępne

ORAZ

— spełnia kryteria rozpoznania umożliwiające potwierdzenie przypadku.

KRYPTOSPORYDIOZA

*(Cryptosporidium spp)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, która spełnia co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— biegunka,

— ból brzucha.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących czterech kryteriów:

— wykazanie obecności oocyst *Cryptosporidium* w kale,

---

([1]) Nie zaleca się wykonywania biopsji migdałków rutynowo ani w wypadku zapisu EEG typowego dla sporadycznej formy CJD, badanie to może być jednak użyteczne w wypadku gdy cechy kliniczne są zgodne z vCJD, a MRI nie wykazuje wzmożenia sygnału w okolicy poduszki wzgórza.

([2]) Typowy zapis EEG w sporadycznej formie CJD ma postać uogólnionych rytmicznych wyładowań, średnio raz na sekundę. Zapis taki można sporadycznie zaobserwować w późnym stadium vCDJ.

▼M2

— wykazanie obecności *Cryptosporidium* w treści jelitowej lub w materiale pobranym z biopsji jelita cienkiego,

— wykrycie kwasu nukleinowego *Cryptosporidium* w kale,

— wykrycie antygenu *Cryptosporidium w kale.*

**Kryteria epidemiologiczne**

Jedno z następujących pięciu powiązań epidemiologicznych:

— przeniesienie z człowieka na człowieka,

— narażenie przez to samo źródło,

— przeniesienie ze zwierzęcia na człowieka,

— narażenie przez skażoną żywność/wodę pitną,

— narażenie przez środowisko.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

BŁONICA

*(Corynebacterium diphtheriae oraz Corynebacterium ulcerans)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której występuje co najmniej jedna z następujących postaci klinicznych:

*Błonica dróg oddechowych:*

Choroba górnych dróg oddechowych połączona z gorączką ORAZ z jednym z następujących dwóch kryteriów:

— dławiec błoniczy

LUB

— przylegająca do podłoża błona w jednym z trzech następujących miejsc:

— migdałki,

— gardło,

— nos.

*Błonica nosa:*

— Jedno- lub obustronny wyciek z nosa, początkowo klarowny, następnie krwisty.

*Błonica skóry:*

— Zmiany skórne.

*Inne postacie błonicy:*

— Zmiany na spojówkach lub błonach śluzowych.

▼M2

**Kryteria laboratoryjne**

— Izolacja z materiału klinicznego *C. diphtheriae* lub *C. ulcerans* wytwarzającego toksynę.

**Kryteria epidemiologiczne**

Powiązanie epidemiologiczne polegające na przeniesieniu z człowieka na człowieka.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Każda osoba spełniająca kryteria laboratoryjne błonicy dróg oddechowych.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne błonicy i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

BĄBLOWICA (ECHINOKOKOZA)

*(Echinococcus spp)*

**Kryteria kliniczne**

Nieistotne dla celów nadzoru.

**Kryteria rozpoznania**

Co najmniej jedno z następujących pięciu kryteriów:

— wykrycie *Echinococcus multilocularis* lub *granulosus* w wyniku badania histopatologicznego lub parazytologicznego (np. stwierdzenie protoskoleksów w płynie torbieli na podstawie badań obrazowych),

— wykrycie cyst o budowie charakterystycznej dla *Echinoccocus granulosus* w wycinkach chirurgicznych,

— typowe zmiany organów stwierdzone na podstawie badań obrazowych (np. tomografia komputerowa, badanie ultrasonograficzne, MRI) ORAZ potwierdzone badaniami serologicznymi,

— *Echinococcus spp.* wykrycie w surowicy krwi obecności swoistych przeciwciał przeciwko *Echinococcus spp.* przy pomocy testu serologicznego o wysokiej czułości z potwierdzeniem testem serologicznym o wysokiej swoistości,

— wykrycie kwasu nukleinowego *Echinococcus multilocularis* lub *granulosus* w materiale klinicznym.

**Kryteria epidemiologiczne**

Nie dotyczy.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Nie dotyczy.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria rozpoznania.

▼M2

ZAKAŻENIE SHIGATOKSYCZNYM SZCZEPEM *ESCHERICHIA COLI* (STEC/VTEC)

**Kryteria kliniczne**

*Biegunka STES/VTEC*

Każda osoba, która spełnia co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— biegunka,

— ból brzucha.

*Hemolityczny zespół mocznicowy (HUS)*

Każda osoba, u której występuje ostra niewydolność nerek i która spełnia co najmniej jedno z dwóch następujących kryteriów:

— mikroangiopatyczna niedokrwistość hemolityczna,

— trombocytopenia.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— izolacja szczepu *E. coli* (STEC/VTEC) wytwarzającego toksynę Shiga/werotoksyn,

— wykrycie kwasu nukleinowego genu(-ów) *stx1* lub *stx2*,

— wykrycie wolnych toksyn Shiga.

Tylko w przypadku stwierdzenia HUS następujące kryteria laboratoryjne mogą mieć zastosowanie do potwierdzenia zakażenia STEC/VTEC:

— znamienny wzrost poziomu swoistych przeciwciał przeciw grupom serologicznym *E. coli.*

O ile to możliwe, należy przeprowadzić dodatkową charakterystykę izolatu przy zastosowaniu typowania serologicznego, fagowego, wykrycia genów *eae* i podtypów *stx1*/*stx2*.

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących pięciu powiązań epidemiologicznych:

— przeniesienie z człowieka na człowieka,

— narażenie przez to samo źródło,

— przeniesienie ze zwierzęcia na człowieka,

— narażenie przez skażoną żywność/wodę pitną,

— narażenie przez środowisko.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Możliwy przypadek HUS spowodowanego przez STEC**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne HUS.

B. **Prawdopodobny przypadek STEC/VTEC**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym lub przypadek potwierdzony laboratoryjnie przy braku kryteriów klinicznych.

C. **Potwierdzony przypadek STEC/VTEC**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

▼M2

LAMBLIOZA (GIARDIOZA)

*(Giardia lamblia)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, która spełnia co najmniej jedno z następujących czterech kryteriów:

— biegunka,

— ból brzucha,

— wzdęcia,

— objawy upośledzonego wchłaniania (np. stolce tłuszczowe, utrata masy ciała).

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— stwierdzenie cyst lub trofozoitów *Giardia lamblia* w kale, treści dwunastniczej lub w materiale z biopsji jelita cienkiego,

— stwierdzenie antygenu *Giardia lamblia* w kale.

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących czterech powiązań epidemiologicznych:

— narażenie przez skażoną żywność/wodę pitną,

— przeniesienie z człowieka na człowieka,

— narażenie przez to samo źródło,

— narażenie przez środowisko.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

RZEŻĄCZKA

*(Neisseria gonorrhoeae)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, która spełnia co najmniej jedno z następujących ośmiu kryteriów:

— zapalenie cewki moczowej,

— ostre zapalenie jajowodu,

— zapalenie narządów miednicy mniejszej,

— zapalenie szyjki macicy,

— zapalenie najądrza,

— zapalenie odbytnicy,

— zapalenie gardła,

— zapalenie stawów.

LUB

każdy noworodek, u którego stwierdzono zapalenie spojówek.

▼M2

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących czterech kryteriów:

— izolacja *Neisseria gonorrhoeae* z materiału klinicznego,

— wykrycie kwasu nukleinowego *Neisseria gonorrhoeae* w materiale klinicznym,

— wykazanie *Neisseria gonorrhoeae* w materiale klinicznym metodą amplifikacji kwasów nukleinowych,

— wykrycie w badaniu mikroskopowym wymazu z cewki moczowej mężczyzny wewnątrzkomórkowych dwoinek Gram-ujemnych.

**Kryteria epidemiologiczne**

Powiązanie epidemiologiczne polegające na przeniesieniu z człowieka na człowieka (kontakty seksualne lub zakażenie wertykalne).

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria laboratoryjne.

ZAPALENIE OPON MÓZGOWYCH WYWOŁANE PRZEZ *HAEMOPHILUS INFLUENZAE*, INWAZYJNE

*(Haemophilus influenzae)*

**Kryteria kliniczne**

Nieistotne dla celów nadzoru.

**Kryteria laboratoryjne**

Kryteria laboratoryjne definicji przypadku

Co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— izolacja *Haemophilus influenzae* z miejsca, które w warunkach prawidłowych jest jałowe,

— wykrycie kwasu nukleinowego *Haemophilus influenzae* w miejscu, które w warunkach prawidłowych jest jałowe.

Jeżeli to możliwe, należy przeprowadzić typowanie izolatu.

**Powiązanie epidemiologiczne**

Nie dotyczy.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Nie dotyczy.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria laboratoryjne umożliwiające potwierdzenie przypadku.

▼M2

WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY TYPU A

*(Wirus wirusowego zapalenia wątroby typu A)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której występują nieznaczne objawy choroby (np. zmęczenie, bóle brzucha, brak apetytu, mdłości i wymioty)

ORAZ

co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— gorączka,

— żółtaczka,

— podwyższony poziom transaminaz w surowicy krwi.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— wykrycie kwasu nukleinowego wirusa zapalenia wątroby typu A w surowicy krwi lub w kale,

— znamienny wzrost miana swoistych przeciwciał przeciw wirusowi zapalenia wątroby typu A,

— wykrycie antygenu wirusa zapalenia wątroby typu A w kale.

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących czterech kryteriów:

— przeniesienie z człowieka na człowieka,

— narażenie przez to samo źródło,

— narażenie przez skażoną żywność/wodę pitną,

— narażenie przez środowisko.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

OSTRE WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY TYPU B

*(Wirus wirusowego zapalenia wątroby typu B)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której występują nieznaczne objawy choroby (np. zmęczenie, bóle brzucha, brak apetytu, mdłości i wymioty)

ORAZ

co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— gorączka,

— żółtaczka,

— podwyższony poziom transaminaz w surowicy krwi.

▼M2

**Kryteria laboratoryjne**

Znamienny wzrost miana swoistych przeciwciał IgM przeciw antygenowi rdzeniowemu (*core*) wirusa zapalenia wątroby typu B.

W interpretacji wyników testów laboratoryjnych należy wziąć pod uwagę odbyte szczepienia.

**Kryteria epidemiologiczne**

Powiązanie epidemiologiczne polegające na przeniesieniu z człowieka na człowieka (kontakty seksualne, zakażenie wertykalne lub transfuzja krwi).

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

ZAPALENIE WĄTROBY TYPU C

*(Wirus wirusowego zapalenia wątroby typu C)*

**Kryteria kliniczne**

Nieistotne dla celów nadzoru.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— wykrycie kwasu nukleinowego wirusa zapalenia wątroby typu C w surowicy krwi,

— znamienny wzrost miana swoistych przeciwciał przeciw wirusowi zapalenia wątroby typu C potwierdzony innym testem w kierunku obecności przeciwciał.

**Kryteria epidemiologiczne**

Nie dotyczy.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Nie dotyczy.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria laboratoryjne.

GRYPA

*(Wirus grypy)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której występuje co najmniej jedna z następujących postaci klinicznych:

▼M2

*Zachorowanie grypopochodne*

— Nagłe wystąpienie objawów

ORAZ

— co najmniej jedno z następujących czterech objawów systemowych:

— gorączka lub stan podgorączkowy,

— złe samopoczucie,

— bóle głowy,

— bóle mięśniowe,

ORAZ

— co najmniej jedno z następujących trzech objawów oddechowych:

— kaszel,

— ból gardła,

— duszność.

*Ostre zakażenie dróg oddechowych*

— Nagłe wystąpienie objawów

ORAZ

— co najmniej jedno z następujących czterech objawów oddechowych:

— kaszel,

— ból gardła,

— duszność,

— nieżyt śluzowy nosa,

ORAZ

— potwierdzenie przez klinicystę, że choroba jest wynikiem zakażenia.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących czterech kryteriów:

— izolacja wirusa grypy z materiału klinicznego,

— wykrycie kwasu nukleinowego wirusa grypy w materiale klinicznym,

— oznaczenie antygenu wirusa grypy w materiale klinicznym metodą immunofluorescencji bezpośredniej (DFA),

— znamienny wzrost swoistych przeciwciał przeciw wirusowi grypy.

Jeżeli to możliwe, należy określić podtyp izolatu wirusa grypy.

**Kryteria epidemiologiczne**

Powiązanie epidemiologiczne polegające na przeniesieniu z człowieka na człowieka.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne (zachorowanie grypopochodne lub ostre zakażenie dróg oddechowych).

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne (zachorowanie grypopochodne lub ostre zakażenie dróg oddechowych) i z powiązaniem epidemiologicznym.

▼M2

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne (zachorowanie grypopochodne lub ostre zakażenie dróg oddechowych).

LEGIONELOZA (CHOROBA LEGIONISTÓW)

*(Legionella spp.)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której występuje zapalenie płuc.

**Kryteria laboratoryjne**

— Kryteria laboratoryjne potwierdzenia przypadku

Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— izolacja bakterii *Legionella spp*. z wydzieliny drzewa oskrzelowego lub z dowolnego miejsca, które w warunkach prawidłowych jest jałowe,

— wykrycie antygenu *Legionella pneumophila* w moczu,

— znamienny wzrost swoistych przeciwciał przeciw *Legionella pneumophila* grypy serologicznej 1.

— Kryteria laboratoryjne przypadku prawdopodobnego

Co najmniej jedno z następujących czterech kryteriów:

— wykrycie antygenu *Legionella pneumophila* w wydzielinie drzewa oskrzelowego lub w tkance płucnej np. metodą immunofluorescencji bezpośredniej (DFA) z zastosowaniem odczynników zawierających przeciwciała monoklonalne,

— wykrycie kwasu nukleinowego *Legionella spp.* w materiale klinicznym,

— znamienny wzrost swoistych przeciwciał przeciw *Legionella pneumophila* nienależących do grypy serologicznej 1 lub innych gatunków *Legionella spp*.,

— *L. pneumophila* grupy serologicznej 1 lub innych grup serologicznych lub innych gatunków *Legionella:* wysokie miano przeciwciał w pojedynczym oznaczeniu.

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących dwóch powiązań epidemiologicznych:

— narażenie przez środowisko,

— narażenie przez to samo źródło.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne ORAZ u której co najmniej jeden test laboratoryjny miał wynik dodatni LUB z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne umożliwiające potwierdzenie przypadku.

LEPTOSPIROZA

*(Leptospira interrogans)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której występuje:

▼M2

— gorączka

LUB

co najmniej dwa z następujących jedenastu kryteriów:

— dreszcze,

— bóle głowy,

— bóle mięśniowe,

— zaczerwienienie spojówek,

— wybroczyny na skórze i błonach śluzowych,

— wysypka,

— żółtaczka,

— zapalenie mięśnia sercowego,

— zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych,

— niewydolność nerek,

— objawy oddechowe np. krwioplucie.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących czterech kryteriów:

— izolacja *Leptospira interrogans* z materiału klinicznego,

— wykrycie kwasu nukleinowego *Leptospira interrogans* w materiale klinicznym,

— wykazanie *Leptospira interrogans* w materiale klinicznym metodą immunofluorescencji,

— znamienny wzrost swoistych przeciwciał przeciw *Leptospira interrogans*.

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących trzech powiązań epidemiologicznych:

— przeniesienie ze zwierzęcia na człowieka,

— narażenie przez środowisko,

— narażenie przez to samo źródło.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

LISTERIOZA

*(Listeria monocytogenes)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, która spełnia co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— listerioza noworodków definiowana jako

urodzenie martwe

LUB

▼M2

co najmniej jedno z następujących pięciu kryteriów w ciągu pierwszego miesiąca życia:

— ziarniniakowatość (*Granulomatosis infantiseptica*),

— zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych lub zapalenie opon i mózgu,

— posocznica,

— duszność,

— zmiany skórne, błon śluzowych lub spojówek,

— listerioza u kobiet w ciąży definiowana jako jedno z następujących trzech kryteriów:

— poronienie, przedwczesne zakończenie ciąży, urodzenie martwe lub poród przedwczesny,

— gorączka,

— objawy grypopodobne,

— inne formy listeriozy definiowane jako jedno z następujących czterech kryteriów:

— gorączka,

— zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych lub zapalenie opon i mózgu,

— posocznica,

— zakażenia miejscowe, takie jak zapalenie stawu, zapalenie wsierdzia oraz ropnie.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— izolacja *Listeria monocytogenes* z miejsca, które w warunkach prawidłowych jest jałowe,

— izolacja *Listeria monocytogenes* z miejsca, które w warunkach prawidłowych nie jest jałowe u płodu, płodu martwo urodzonego, niemowlęcia lub matki w ciągu 24 godzin od porodu.

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących trzech powiązań epidemiologicznych:

— narażenie przez to samo źródło,

— przeniesienie z człowieka na człowieka (zakażenie wertykalne),

— narażenie przez skażoną żywność/wodę pitną.

**Informacje dodatkowe**

Okres inkubacji: od 3 do 70 dni, najczęściej 21 dni.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria laboratoryjne

LUB

każda matka, w wypadku której zakażenie płodu, dziecka martwo urodzonego lub niemowlęcia zostało potwierdzone laboratoryjnie.

▼M2

MALARIA

*(Plasmodium spp.)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, z gorączką LUB z gorączką w wywiadzie.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— wykazanie zarodźców malarii w rozmazach krwi metodą mikroskopii świetlnej,

— wykrycie kwasu nukleinowego *Plasmodium* w krwi,

— wykrycie antygenu *Plasmodium*.

Jeżeli to możliwe, należy wykonać różnicowanie w obrębie rodzaju *Plasmodium spp*.

**Kryteria epidemiologiczne**

Nie dotyczy.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Nie dotyczy.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

ODRA

*(Wirus odry)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której występuje gorączka

ORAZ

— wysypka plamisto-grudkowa,

ORAZ co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— kaszel,

— nieżyt śluzowy nosa,

— zapalenie spojówek.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących czterech kryteriów:

— izolacja wirusa odry z materiału klinicznego,

— wykrycie kwasu nukleinowego wirusa odry w materiale klinicznym,

— znamienny wzrost miana swoistych przeciwciał przeciw wirusowi odry w surowicy krwi lub ślinie, charakterystyczny dla ostrej infekcji,

— wykrycie w materiale klinicznym antygenu wirusa odry metodą immunofluorescencji bezpośredniej (DFA) z użyciem swoistych przeciwciał monoklonalnych odry.

W interpretacji wyników testów laboratoryjnych należy wziąć pod uwagę odbyte szczepienia. Jeżeli dana osoba została zaszczepiona niedawno, należy zbadać, czy doszło do zakażenia dzikim wirusem.

▼M2

**Kryteria epidemiologiczne**

Powiązanie epidemiologiczne polegające na przeniesieniu z człowieka na człowieka.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba, która w ostatnim czasie nie była szczepiona oraz nie spełnia kryteriów klinicznych i laboratoryjnych.

CHOROBA MENINGOKOKOWA, INWAZYJNA

*(Neisseria meningitidis)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, która spełnia co najmniej jedno z następujących pięciu kryteriów:

— gorączka,

— objawy oponowe,

— wysypka wybroczynowa,

— wstrząs septyczny,

— septyczne zapalenie stawów.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących czterech kryteriów:

— izolacja *Neisseria meningitidis* z miejsc, które w warunkach prawidłowych są jałowe, w tym z wybroczyn śródskórnych,

— wykrycie kwasu nukleinowego *Neisseria meningitidis* w miejscach, które w warunkach prawidłowych są jałowe, w tym w wybroczynach śródskórnych,

— wykrycie antygenu *Neisseria meningitidis* w płynie mózgowo-rdzeniowym,

— wykrycie dwoinek Gram-ujemnych w płynie mózgowo-rdzeniowym.

**Kryteria epidemiologiczne**

Powiązanie epidemiologiczne polegające na przeniesieniu z człowieka na człowieka.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria laboratoryjne.

▼M2

ŚWINKA

*(Wirus świnki)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której występuje:

— gorączka,

ORAZ

co najmniej dwa z następujących trzech kryteriów:

— nagłe wystąpienie obrzęku ślinianek przyusznych lub innych,

— zapalenie jąder,

— zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— izolacja wirusa świnki z materiału klinicznego,

— wykrycie kwasu nukleinowego wirusa świnki,

— znamienny wzrost miana swoistych przeciwciał w surowicy krwi lub ślinie, charakterystyczny dla ostrej infekcji.

W interpretacji wyników testów laboratoryjnych należy wziąć pod uwagę odbyte szczepienia.

**Kryteria epidemiologiczne**

Powiązanie epidemiologiczne polegające na przeniesieniu z człowieka na człowieka.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba, która w ostatnim czasie nie była szczepiona oraz spełnia kryteria laboratoryjne.

W razie niedawnego szczepienia: każda osoba, u której wykryto dziki szczep wirusa świnki.

KRZTUSIEC

*(Bordetella pertussis)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której kaszel trwa co najmniej dwa tygodnie

ORAZ

która spełnia co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— napady kaszlu,

— napady bezdechu na wdechu,

— wymioty po napadach kaszlu,

LUB

każda osoba, u której lekarz rozpoznał krztusiec,

LUB

▼M2

napady bezdechu u niemowląt.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— izolacja *Bordetella pertussis* z materiału klinicznego,

— wykrycie kwasu nukleinowego *Bordetella pertussis* w materiale klinicznym,

— znamienny wzrost miana swoistych przeciwciał przeciw *Bordetella pertussis.*

**Kryteria epidemiologiczne**

Powiązanie epidemiologiczne polegające na przeniesieniu z człowieka na człowieka.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

DŻUMA

*(Yersinia pestis)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której występuje co najmniej jedna z następujących postaci klinicznych:

*Dżuma dymieniczna:*

— gorączka,

ORAZ

— nagłe wystąpienie bolesnej limfadenopatii.

*Dżuma septyczna:*

— gorączka.

*Dżuma płucna:*

— gorączka,

ORAZ

co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— kaszel,

— ból klatki piersiowej,

— krwioplucie.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— izolacja *Yersinia pestis* z materiału klinicznego,

— wykrycie kwasu nukleinowego *Yersinia pestis* w materiale klinicznym (antygen F1),

— podwyższone miano przeciwciał przeciw antygenowi F1 *Yersinia pestis*.

▼M2

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących czterech powiązań epidemiologicznych:

— przeniesienie z człowieka na człowieka,

— przeniesienie ze zwierzęcia na człowieka,

— narażenie w laboratorium (jeżeli narażenie na dżumę mogło mieć miejsce),

— narażenie przez to samo źródło.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria laboratoryjne.

CHOROBA(-Y) WYWOŁANA(-E) PRZEZ *STREPTOCOCCUS PNEUMONIAE*, INWAZYJNA(-E)

*(Streptococcus pneumoniae)*

**Kryteria kliniczne**

Nieistotne dla celów nadzoru.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— izolacja *S. pneumoniae* z miejsca, które w warunkach prawidłowych jest jałowe,

— wykrycie kwasu nukleinowego *S. pneumoniae* z miejsca, które w warunkach prawidłowych jest jałowe,

— wykrycie antygenu *S. pneumoniae* w miejscu, które w warunkach prawidłowych jest jałowe.

**Kryteria epidemiologiczne**

Nie dotyczy.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Nie dotyczy.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria laboratoryjne.

POLIOMYELITIS

*(Poliowirus)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba w wieku < 15 lat, u której występuje ostre porażenie wiotkie,

LUB

▼M2

każda osoba, u której lekarz podejrzewa poliomyelitis.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— izolacja poliowirusa i różnicowanie jego typu – dziki szczep poliowirusa (WPV),

— szczep poliowirusa pochodzenia szczepionkowego (VDPV) (w przypadku gdy podobieństwo sekwencji nukleotydów w sekcji VP1 VDPV i wirusa szczepionkowego wynosi co najmniej 85 %),

— odmiana wirusa szczepionkowego Sabina: rozróżnianie typów wykonane w laboratorium ds. poliomyelitis akredytowanym przez WHO (różnica sekwencji VP1 VDPV i wirusa szczepionkowego należącego do tego samego serotypu wynosząca od 1 do 15 %).

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących dwóch powiązań epidemiologicznych:

— przeniesienie z człowieka na człowieka,

— wcześniejszy pobyt na obszarze endemicznego występowania poliomyelitis lub na obszarze, na którym podejrzewa się występowanie poliowirusa lub występowanie to jest potwierdzone.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

GORĄCZKA Q

*(Coxiella burnetii)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, która spełnia co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— gorączka,

— zapalenie płuc,

— zapalenie wątroby.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— izolacja *Coxiella burnetii* z materiału klinicznego,

— wykrycie kwasu nukleinowego *Coxiella burnetii* w materiale klinicznym,

— znamienny wzrost miana swoistych przeciwciał przeciw *Coxiella burnetii* (IgG lub IgM faza II)

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących dwóch powiązań epidemiologicznych:

— narażenie przez to samo źródło,

— przeniesienie ze zwierzęcia na człowieka.

▼M2

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

WŚCIEKLIZNA

*(Wirus Lyssa)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której występuje ostra forma zapalenia mózgu i rdzenia,

ORAZ

co najmniej dwa z następujących siedmiu kryteriów:

— zmiany czuciowe w miejscu pokąsania przez zwierzę,

— niedowład lub porażenie,

— skurcze mięśni przełyku,

— wodowstręt,

— majaczenie,

— drgawki,

— niepokój.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących czterech kryteriów:

— izolacja wirusa *Lyssa* z materiału klinicznego,

— wykrycie kwasu nukleinowego wirusa *Lyssa* w materiale klinicznym (np. ślina lub tkanka mózgowa),

— wykrycie antygenu wirusa metodą immunofluorescencji bezpośredniej (DFA) w materiale klinicznym,

— stwierdzenie znamiennego wzrostu miana swoistych przeciwciał przeciw wirusowi *Lyssa* testem neutralizacji wirusa w surowicy krwi lub płynie mózgowo-rdzeniowym.

W interpretacji wyników testów laboratoryjnych należy wziąć pod uwagę odbyte szczepienia lub odporność.

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących trzech powiązań epidemiologicznych:

— przeniesienie ze zwierzęcia na człowieka (zwierzę, u którego podejrzewa się zakażenie lub u którego zakażenie zostało potwierdzone),

— narażenie przez to samo źródło (to samo zwierzę),

— przeniesienie z człowieka na człowieka (np. przeszczep organów).

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

▼M2

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

RÓŻYCZKA

*(Wirus różyczki)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której nagle wystąpiła rozsiana wysypka plamisto-grudkowa,

ORAZ

co najmniej jedno z następujących pięciu kryteriów:

— powiększenie węzłów chłonnych szyjnych,

— powiększenie węzłów chłonnych podpotylicznych,

— powiększenie węzłów chłonnych zauszny ch,

— bóle stawowe,

— zapalenie stawów.

**Kryteria laboratoryjne**

— Kryteria laboratoryjne potwierdzenia przypadku

Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— izolacja wirusa różyczki z materiału klinicznego,

— wykrycie kwasu nukleinowego wirusa różyczki w materiale klinicznym,

— wzrost miana swoistych przeciwciał (IgG) przeciw wirusowi różyczki w surowicy krwi lub ślinie.

— Kryteria laboratoryjne przypadku prawdopodobnego

— wzrost miana swoistych przeciwciał (IgG) przeciw wirusowi różyczki (IgM [1].

W interpretacji wyników testów laboratoryjnych należy wziąć pod uwagę odbyte szczepienia.

**Kryteria epidemiologiczne**

Powiązanie epidemiologiczne polegające na przeniesieniu z człowieka na człowieka.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba, która spełnia kryteria kliniczne i co najmniej jedno z dwóch następujących kryteriów:

— powiązanie epidemiologiczne,

— spełnione kryteria laboratoryjne przypadku prawdopodobnego.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba, która w ostatnim czasie nie była szczepiona oraz spełnia kryteria laboratoryjne umożliwiające potwierdzenie przypadku.

---

[1] Jeżeli podejrzewa się różyczkę u kobiety w ciąży, wymagane jest dodatkowe potwierdzenie dodatnich wyników testów IgM w kierunku różyczki (np. stwierdzenie niskiej awidności metodą oznaczania awidności przeciwciał IgG przeciw wirusowi różyczki). W niektórych wypadkach, np. w wypadku potwierdzonego ogniska różyczki, wykrycie wirusa różyczki IgM można uznać za kryterium potwierdzające; nie dotyczy to jednak kobiet w ciąży.

▼M2

W razie niedawnego szczepienia, osoba, u której wykryto dziki szczep wirusa różyczki.

RÓŻYCZKA WRODZONA

*(w tym zespół różyczki wrodzonej)*

**Kryteria kliniczne**

*Różyczka wrodzona*

Zdefiniowanie kryteriów klinicznych dotyczących różyczki wrodzonej jest niemożliwe.

*Zespół różyczki wrodzonej*

Każde niemowlę w wieku < 1 roku lub każde dziecko martwo urodzone, które spełnia:

— co najmniej dwa warunki wymienione w kategorii A)

LUB

— jeden z kategorii A) i jeden z kategorii B).

A)

— zaćma,

— cukrzyca wrodzona,

— wrodzona wada serca,

— głuchota,

— retinopatia pigmentowa.

B)

— plamica,

— powiększenie śledziony,

— małogłowie,

— opóźnienie rozwoju,

— zapalenie opon i mózgu,

— zmiany radiologiczne w kościach długich,

— wystąpienie żółtaczki w ciągu 24 godzin od porodu.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących czterech kryteriów:

— izolacja wirusa różyczki z materiału klinicznego,

— wykrycie kwasu nukleinowego wirusa różyczki,

— wzrost miana swoistych przeciwciał (IgM) przeciw wirusowi różyczki,

— utrzymywanie się przeciwciał przeciw różyczce IgG od 6 do 12 miesiąca życia (co najmniej dwie próbki z podobnym stężeniem IgG różyczki).

W interpretacji wyników testów laboratoryjnych należy wziąć pod uwagę odbyte szczepienia.

**Kryteria epidemiologiczne**

Każde niemowlę lub każde dziecko martwo urodzone przez kobietę, u której zakażenie różyczką przez przeniesienie z człowieka na człowieka zostało potwierdzone laboratoryjnie w okresie ciąży; zakażenie wertykalne).

**Klasyfikacja przypadku różyczki wrodzonej**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

▼M2

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każde dziecko martwo urodzone lub niemowlę, u którego nie wykonano testów LUB którego wyniki testów były ujemne, i które spełnia co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— powiązanie epidemiologiczne ORAZ co najmniej jedno kryterium kliniczne zespołu różyczki wrodzonej kategorii A,

— spełnione kryteria kliniczne zespołu różyczki wrodzonej.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każde dziecko martwo urodzone spełniająca kryteria laboratoryjne

LUB

każde niemowlę, która spełnia kryteria laboratoryjne ORAZ co najmniej jedno z dwóch następujących kryteriów:

— powiązanie epidemiologiczne,

— co najmniej jedno kryterium zespołu różyczki wrodzonej kategorii A.

W związku z powyższym przypadek niemowlęcia, u którego dodatnie są wyłącznie kryteria laboratoryjne, jest zgłaszany jako przypadek różyczki, nawet jeżeli w okresie ciąży jego matki nie rozpoznano różyczki ani nie zostały spełnione kryteria kliniczne podane w pkt A.

SALMONELOZA

*(Salmonella spp. inne niż S. Typhi i S. Paratyphi)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, która spełnia co najmniej jedno z następujących czterech kryteriów:

— biegunka,

— gorączka,

— ból brzucha,

— wymioty.

**Kryteria laboratoryjne**

— Izolacja *Salmonella* (nie *S. Typhi* i nie S. Paratyphi) z kału lub krwi.

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących pięciu powiązań epidemiologicznych:

— przeniesienie z człowieka na człowieka,

— narażenie przez to samo źródło,

— przeniesienie ze zwierzęcia na człowieka,

— narażenie przez skażoną żywność/wodę pitną,

— narażenie przez środowisko.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

▼M2

OSTRY ZESPÓŁ NIEWYDOLNOŚCI ODDECHOWEJ – SARS

*(Koronawirus SARS, SARS-CoV)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której występuje lub występowała gorączka,

ORAZ

co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— kaszel,

— trudności w oddychaniu,

— duszność,

ORAZ

co najmniej jedno z następujących czterech kryteriów:

— zmiany radiologiczne wskazujące na zapalenie płuc,

— zmiany radiologiczne wskazujące na ostry zespół niewydolności oddechowej,

— stwierdzenie zapalenia płuc w wyniku sekcji zwłok,

— stwierdzenie ostrego zespołu niewydolności oddechowej w wyniku sekcji zwłok,

ORAZ

brak innej diagnozy, która w pełni wyjaśniłaby chorobę.

**Kryteria laboratoryjne**

— Kryteria laboratoryjne potwierdzenia przypadku

  Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

  — izolacja wirusa w kulturze komórkowej z dowolnego materiału klinicznego i oznaczenie SARS-CoV np. metodą RT-PCR,

  — wykrycie kwasu nukleinowego SARS-CoV w co najmniej jednym z następujących trzech przypadków:

    — co najmniej dwa rodzaje materiału klinicznego (np. wymaz z nosogardła i kał),

    — ten sam materiał kliniczny pobrany dwa lub więcej razy w czasie trwania choroby (np. kolejne aspiraty z nosogardła),

    — dwie różne próby lub powtórny test RT-PCR nowej próbki RNA, którą do każdego testu należy pobrać z pierwotnego materiału klinicznego.

— znamienny wzrost miana swoistych przeciwciał przeciw SARS-CoV stwierdzony jedną z następujących dwóch metod:

  — stwierdzenie serokonwersji testem ELISA lub IFA w badaniu równoległym surowicy krwi pobranej w fazie ostrej i w fazie rekonwalescencji,

  — co najmniej czterokrotny wzrost miana przeciwciał w wyniku porównania w badaniu równoległym surowicy krwi pobranej w fazie ostrej z surowicą krwi pobraną w fazie rekonwalescencji.

— Kryteria laboratoryjne przypadku prawdopodobnego

  Co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

  — pojedynczy dodatni wynik testu w kierunku przeciwciał SARS-CoV,

  — dodatni wynik PCR w kierunku SARS-CoV jednej próbki materiału klinicznego w pojedynczym badaniu.

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— każda osoba, która spełnia co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

▼M2

— pracuje w zawodzie o podwyższonym ryzyku narażenia na SARS-CoV (np. pracownicy laboratoriów, w których bada się żywe wirusy SARS-CoV lub wirusy do nich zbliżone lub przechowuje materiał kliniczny zakażony SARS-CoV; jest narażona na kontakt ze dzikimi zwierzętami lub innymi zwierzętami, które są uważane za rezerwuar SARS-CoV, z ich odchodami lub wydzielinami itd.),

— miała bliski kontakt ([1]) z osobą, u której potwierdzono SARS lub z kilkoma takimi osobami lub z osobą, która jest badana w kierunku SARS,

— wcześniejszy pobyt lub zamieszkiwanie na obszarze wystąpienia ogniska SARS.

— dwóch lub więcej pracowników służby zdrowia ([2]), pracujących w tej samej jednostce służby zdrowia, u których występują kliniczne objawy SARS, a choroba rozpoczęła się w tym samym dziesięciodniowym okresie,

— trzy lub więcej osób (pracownicy służby zdrowia lub pacjenci lub odwiedzający), u których występują kliniczne objawy SARS, choroba rozpoczęła się w tym samym dziesięciodniowym okresie i jest epidemiologicznie powiązana z zakładem opieki zdrowotnej.

**Klasyfikacja przypadków w okresie między epidemiami**

Ma zastosowanie również do ognisk w kraju lub na obszarze, gdzie wirus nie występuje.

A. **Przypadek możliwy**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne ORAZ z powiązaniem epidemiologicznym ORAZ spełniająca kryteria laboratoryjne przypadku prawdopodobnego.

C. **Przypadek potwierdzony na poziomie krajowym**

Każda osoba, która spełnia kryteria kliniczne i laboratoryjne potwierdzenia przypadku, pod warunkiem że testy przeprowadzono w krajowym laboratorium referencyjnym.

D. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba, która spełnia kryteria kliniczne i laboratoryjne potwierdzenia przypadku, pod warunkiem że testy przeprowadzono w laboratorium weryfikacyjnym i referencyjnym WHO ds. SARS.

**Klasyfikacja przypadku w razie wystąpienia ogniska**

Ma zastosowanie do ogniska, które wystąpiło w kraju/na obszarze, gdzie co najmniej jeden przypadek został potwierdzony laboratoryjnie przez laboratorium weryfikacyjne i referencyjne WHO ds. SARS.

A. **Przypadek możliwy**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne oraz z powiązaniem epidemiologicznym z przypadkiem potwierdzonym na poziomie krajowym lub z przypadkiem potwierdzonym.

([1]) Za bliski kontakt uznaje się pielęgnowanie chorego na SARS, mieszkanie z nim lub bezpośredni kontakt z wydzieliną drzewa oskrzelowego, płynami ustrojowymi lub wydalinami (np. kał) chorego.

([2]) W tym kontekście termin „pracownik służby zdrowia" obejmuje cały personel szpitala. Definicja jednostki służby zdrowia, w którym wystąpiło ognisko, zależy od lokalnej sytuacji. Jednostka może mieć różną wielkość – od zakładu opieki zdrowotnej w całości do pojedynczego oddziału lub sali chorych w dużym szpitalu klinicznym.

▼M2

C. **Przypadek potwierdzony na poziomie krajowym**

Każda osoba, która spełnia kryteria kliniczne i laboratoryjne potwierdzenia przypadku, pod warunkiem że testy przeprowadzono w krajowym laboratorium referencyjnym.

D. **Przypadek potwierdzony**

Jedno z poniższych trzech kryteriów:

— każda osoba, która spełnia kryteria kliniczne i laboratoryjne potwierdzenia przypadku, pod warunkiem że testy przeprowadzono w laboratorium weryfikacyjnym i referencyjnym WHO ds. SARS,

— każdy przypadek potwierdzony na poziomie krajowym, powiązany epidemiologicznie z łańcuchem zakażeń, w którym co najmniej jeden przypadek został poddany niezależnej weryfikacji w laboratorium weryfikacyjnym i referencyjnym WHO ds. SARS,

— każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i kryteria laboratoryjne przypadku prawdopodobnego z powiązaniem epidemiologicznym z łańcuchem zakażeń, w którym co najmniej jeden przypadek został poddany niezależnej weryfikacji w laboratorium weryfikacyjnym i referencyjnym WHO ds. SARS.

CZERWONKA BAKTERYJNA (SZIGELOZA)

*(Shigella spp.)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, która spełnia co najmniej jedno z następujących czterech kryteriów:

— biegunka,

— gorączka,

— wymioty,

— ból brzucha.

**Kryteria laboratoryjne**

— Izolacja *Shigella* spp. z materiału klinicznego.

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących pięciu powiązań epidemiologicznych:

— przeniesienie z człowieka na człowieka,

— narażenie przez to samo źródło,

— przeniesienie ze zwierzęcia na człowieka,

— narażenie przez skażoną żywność/wodę pitną,

— narażenie przez środowisko.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

▼M2

OSPA PRAWDZIWA

*(Wirus Variola)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, która spełnia co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— gorączka

ORAZ

wysypka w postaci pęcherzy lub twardych krost w tym samym stadium ewolucji, nasiloną na dystalnych częściach ciała.

— Postać nietypową definiuje się jako co najmniej jedno z następujących czterech kryteriów:

  — zmiany krwotoczne,

  — płaskie zmiany o aksamitnej powierzchni, nieprzekształcające się w pęcherze,

  — ospa prawdziwa bez zmian skórnych,

  — postać łagodniejsza.

**Kryteria laboratoryjne**

— Kryteria laboratoryjne potwierdzenia przypadku

  Co najmniej jeden z następujących dwóch testów laboratoryjnych:

  — izolacja wirusa ospy prawdziwej (wirus variola) z materiału klinicznego, a następnie jego zsekwencjonowanie (wyłącznie w wyznaczonych laboratoriach P4),

  — wykrycie kwasu nukleinowego wirusa ospy prawdziwej w materiale klinicznym, a następnie jego zsekwencjonowanie.

W interpretacji wyników testów laboratoryjnych należy wziąć pod uwagę odbyte szczepienia.

— Kryteria laboratoryjne przypadku prawdopodobnego

— Wykrycie cząsteczek *Orthopoxvirus* metodą mikroskopii elektronowej.

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących dwóch powiązań epidemiologicznych:

— przeniesienie z człowieka na człowieka,

— narażenie w laboratorium (jeżeli narażenie na wirus ospy prawdziwej mogło mieć miejsce).

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba, która spełnia kryteria kliniczne i co najmniej jedno z dwóch następujących kryteriów:

— powiązanie epidemiologiczne z potwierdzonym przypadkiem u ludzi polegające na przeniesieniu z człowieka na człowieka,

— spełnione kryteria laboratoryjne przypadku prawdopodobnego.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria laboratoryjne umożliwiające potwierdzenie przypadku.

W razie wystąpienia ogniska: każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

▼M2

KIŁA

*(Treponema pallidum)*

**Kryteria kliniczne**

— Kiła pierwotna

Każda osoba, u której występuje jedna (zazwyczaj niebolesna) zmiana pierwotna lub kilka takich zmian, w okolicy genitaliów, krocza, odbytu, ust lub błony śluzowej gardła lub w innym miejscu poza obrębem genitaliów.

— Kiła wtórna

Każda osoba, która spełnia co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— rozsiana wysypka plamisto-grudkowa, często na dłoniach lub podeszwach stóp,

— uogólnione powiększenie węzłów chłonnych,

— kłykciny płaskie,

— wysypka na śluzówkach,

— łysienie rozlane.

— Kiła utajona wczesna (poniżej jednego roku)

Wystąpienie objawów zgodnych z wcześniejszymi stadiami kiły w ciągu 12 poprzednich miesięcy.

— Kiła utajona późna (powyżej jednego roku)

Każda osoba spełniająca kryteria laboratoryjne (specyficzne testy serologiczne)

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jeden z następujących dwóch testów laboratoryjnych:

— oznaczenie *Treponema pallidum* w wydzielinie lub tkance zmiany pierwotnej metodą badania mikroskopowego w ciemnym polu widzenia,

— oznaczenie *Treponema pallidum* w wydzielinie lub tkance zmiany pierwotnej metodą immunofluorescencji bezpośredniej (DFA),

— oznaczenie *Treponema* w wydzielinie lub tkance zmiany pierwotnej metodą PCR,

— wykrycie przeciwciał *Treponema pallidum* metodą testu przesiewowego (TPHA, TPPA lub EIA) ORAZ dodatkowo wykrycie przeciwciał Tp-IgM (metodą IgM-ELISA, IgM immunoblot lub 19S-IgM-FTA-abs) – potwierdzone w drugiej próbie IgM.

**Kryteria epidemiologiczne**

— Kiła pierwotna/wtórna

Powiązanie epidemiologiczne polegające na przeniesieniu z człowieka na człowieka (kontakty seksualne).

— Kiła utajona wczesna (poniżej jednego roku)

Powiązanie epidemiologiczne polegające na przeniesieniu z człowieka na człowieka (kontakty seksualne) w okresie 12 poprzedzających miesięcy.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

▼M2

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria laboratoryjne umożliwiające potwierdzenie przypadku.

KIŁA WRODZONA I KIŁA NOWORODKÓW

*(Treponema pallidum)*

**Kryteria kliniczne**

Każde niemowlę w wieku poniżej 2 lat, które spełnia co najmniej jedno z następujących dziesięciu kryteriów:

— hepatosplenomegalia,

— zmiany śluzówkowo-skórne,

— kłykciny płaskie,

— przewlekłe zapalenie błony śluzowej nosa,

— żółtaczka,

— pseudoporażenie (związane z zapaleniem okostnej oraz z zapaleniem kości i chrząstki),

— zajęcie centralnego układu nerwowego,

— niedokrwistość,

— zespół nerczycowy,

— niedożywienie.

**Kryteria laboratoryjne**

— Kryteria laboratoryjne potwierdzenia przypadku

Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— oznaczenie *Treponema pallidum* w materiale z pępowiny, łożyska, wydzieliny z nosa lub zmiany skórnej metodą badania mikroskopowego w ciemnym polu widzenia,

— oznaczenie *Treponema pallidum* w materiale z pępowiny, łożyska, wydzieliny z nosa lub zmiany skórnej metodą immunofluorescencji bezpośredniej *Treponema pallidum* (DFA-TP),

— wykrycie *Treponema pallidum* – swoiste przeciwciała IgM (FTA-abs, EIA),

ORAZ dodatni wynik testu niekrętkowego (VDRL, RPR) w surowicy krwi dziecka.

— Kryteria laboratoryjne przypadku prawdopodobnego

Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— dodatni odczyn VDRL płynu mózgowo-rdzeniowego,

— dodatni wynik serologicznego testu krętkowego i niekrętkowego w surowicy krwi matki,

— miano przeciwciał przeciwkrętkowych u niemowlęcia jest cztery (lub więcej) razy większe niż miano przeciwciał w surowicy krwi matki.

**Kryteria epidemiologiczne**

Każde niemowlę z powiązaniem epidemiologicznym polegającym na przeniesieniu z człowieka na człowieka (zakażenie wertykalne).

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

▼M2

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każde niemowlę lub dziecko, które spełnia kryteria kliniczne i co najmniej jedno z dwóch następujących kryteriów:

— powiązanie epidemiologiczne,

— spełnione kryteria laboratoryjne przypadku prawdopodobnego.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każde niemowlę spełniające kryteria laboratoryjne potwierdzenia przypadku.

TĘŻEC

*(Clostridium tetani)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, która spełnia co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— bolesne skurcze mięśniowe, zazwyczaj mięśni żuchwy i karku, powodujące skurcze mięśni twarzy: szczękościsk i tzw. uśmiech sardoniczny (*risus sardonicus*),

— bolesne skurcze mięśni tułowia,

— uogólnione skurcze, często występuje łukowate wygięcie ciała (opistotonus).

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— izolacja *Clostridium tetani* z miejsca zakażenia,

— wykrycie toksyny tężcowej w próbce surowicy krwi.

**Kryteria epidemiologiczne**

Nie dotyczy.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

TOKSOPLAZMOZA WRODZONA

*(Toxoplasma gondii)*

**Kryteria kliniczne**

Nieistotne dla celów nadzoru.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących czterech kryteriów:

— wykazanie *T. gondii* w tkankach lub płynach ustrojowych,

— wykrycie kwasu nukleinowego *T. gondii* w materiale klinicznym,

— znamienny wzrost swoistych przeciwciał ((IgM, IgG, IgA) przeciw T. gondii o noworodka,

— utrzymujące się na stałym poziomie miano przeciwciał IgG *T. gondii u niemowlęcia (< 12 miesiąca życia).*

▼M2

**Kryteria epidemiologiczne**

Nie dotyczy.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Nie dotyczy.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każde niemowlę spełniające kryteria laboratoryjne.

WŁOŚNICA (TRICHINOZA)

*(Trichinella spp.)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, która spełnia co najmniej trzy z następujących sześciu kryteriów:

— gorączka,

— bóle mięśniowe,

— biegunka,

— obrzęk twarzy,

— eozynofilia,

— krwotoki podspojówkowe, podpaznokciowe i siatkówkowe.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— wykazanie larw *Trichinella* w bioptacie mięśnia,

— znamienny wzrost miana swoistych przeciwciał przeciw *Trichinella* (test IFA, ELISA lub Western blot).

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących dwóch powiązań epidemiologicznych:

— narażenie przez skażoną żywność (mięso),

— narażenie przez to samo źródło.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

GRUŹLICA

*(Zespół Mycobacterium tuberculosis)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, która spełnia dwa następujące kryteria:

▼M2

— oznaki, objawy lub obraz radiologiczny zgodny z obrazem gruźlicy aktywnej dowolnego organu,

ORAZ

— decyzja lekarza klinicznego o poddaniu pacjenta pełnemu cyklowi terapii gruźlicy,

LUB

stwierdzenie w badaniu pośmiertnym patologicznego obrazu odpowiadającego gruźlicy aktywnej, który w wypadku rozpoznania choroby przed śmiercią pacjenta stanowiłby wskazanie do przeprowadzenia antybiotykowej terapii gruźlicy.

**Kryteria laboratoryjne**

— Kryteria laboratoryjne potwierdzenia przypadku

Co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— izolacja zespołu *Mycobacterium tuberculosis* (z wyjątkiem *Mycobacterium bovis*-BCG) z materiału klinicznego,

— wykrycie kwasu nukleinowego zespołu *M. tuberculosis* w materiale klinicznym ORAZ dodatni wynik badania mikroskopowego lub dodatni wynik badania metodą barwienia fluorescencyjnego w kierunku prątków kwasoodpornych.

— Kryteria laboratoryjne przypadku prawdopodobnego

Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— dodatni wynik badania mikroskopowego lub dodatni wynik badania metodą barwienia fluorescencyjnego w kierunku prątków kwasoodpornych,

— wykrycie kwasu nukleinowego zespołu *M. tuberculosis* w materiale klinicznym,

— stwierdzenie ziarniniaków w obrazie histologicznym.

**Kryteria epidemiologiczne**

Nie dotyczy.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne umożliwiające potwierdzenie przypadku.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne umożliwiające potwierdzenie przypadku.

TULAREMIA

*(Francisella tularensis)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której występuje co najmniej jedna z następujących postaci klinicznych:

— *Postać wrzodziejąco-węzłowa tularemii*

— owrzodzenie skóry

ORAZ

— okoliczna limfadenopatia.

▼M2

— *Postać węzłowa tularemii*

— powiększone i bolesne węzły chłonne, brak zmian skórnych.

— *Postać oczno-węzłowa tularemii*

— zapalenie spojówek

ORAZ

— okoliczna limfadenopatia.

— *Postać ustno-gardłowa tularemii*

— limfadenopatia szyjna

ORAZ

co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— zapalenie jamy ustnej,

— zapalenie gardła,

— zapalenie migdałków.

— *Postać trzewna tularemii*

Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— ból brzucha,

— wymioty,

— biegunka.

— *Postać płucna tularemii*

— zapalenie płuc.

— *Postać duropodobna tularemii*

Co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— gorączka początkowo bez wyraźnej lokalizacji objawów,

— posocznica.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących trzech kryteriów:

— izolacja *Francisella tularensis* z materiału klinicznego,

— wykrycie kwasu nukleinowego *Francisella tularensis* w materiale klinicznym,

— znamienny wzrost miana swoistych przeciwciał przeciw *Francisella tularensis.*

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących trzech powiązań epidemiologicznych:

— narażenie przez to samo źródło,

— przeniesienie ze zwierzęcia na człowieka,

— narażenie przez skażoną żywność/wodę pitną.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

▼M2

DUR BRZUSZNY/DURY RZEKOME

*(Salmonella Typhi/Paratyphi)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, która spełnia co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— długotrwała gorączka,

— co najmniej jedno z następujących czterech kryteriów:

  — bóle głowy,

  — względna bradykardia,

  — nieproduktywny kaszel,

  — biegunka, zaparcia, złe samopoczucie, ból brzucha.

Dury rzekome mają takie same objawy jak dur brzuszny, ale ich przebieg jest zazwyczaj łagodniejszy.

**Kryteria laboratoryjne**

— Izolacja *Salmonella Typhi* lub *Paratyphi* z materiału klinicznego.

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących trzech powiązań epidemiologicznych:

— narażenie przez to samo źródło,

— przeniesienie z człowieka na człowieka,

— narażenie przez skażoną żywność/wodę pitną.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

WIRUSOWE GORĄCZKI KRWOTOCZNE (VHF)

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, która spełnia co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— gorączka,

— różne formy objawów krwotocznych, które mogą spowodować niewydolność narządów wewnętrznych.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— izolacja określonego wirusa z materiału klinicznego,

— wykrycie kwasu nukleinowego określonego wirusa w materiale klinicznym i określenie jego genotypu.

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących kryteriów:

— pobyt w regionie, w którym podejrzewa się lub stwierdzono występowanie przypadków VHF, w okresie 21 dni poprzedzających zachorowanie,

▼M2

— narażenie, w okresie 21 dni poprzedzających zachorowanie, na zetknięcie z prawdopodobnym lub potwierdzonym przypadkiem VHF, u którego choroba rozpoczęła się w ciągu 6 miesięcy poprzedzających kontakt.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

GORĄCZKA ZACHODNIEGO NILU

*(Zakażenie wirusem zachodniego Nilu, WNV)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której występuje gorączka

LUB

co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— zapalenie mózgu,

— zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

**Kryteria laboratoryjne**

— Kryteria laboratoryjne potwierdzenia przypadku

Co najmniej jedno z następujących czterech kryteriów:

— izolacja WNV z krwi lub płynu mózgowo-rdzeniowego,

— wykrycie kwasu nukleinowego WNV w krwi lub płynie mózgowo-rdzeniowym,

— znamienny wzrost miana swoistych przeciwciał (IgM) przeciw WNV w płynie mózgowo-rdzeniowym,

— wysokie miano przeciwciał IgM przeciw WNV ORAZ wykrycie przeciwciał IgG przeciw WNV, ORAZ potwierdzenie testem neutralizacji.

— Testy laboratoryjne umożliwiające stwierdzenie przypadku prawdopodobnego

Znamienny wzrost miana swoistych przeciwciał przeciw WNV w surowicy krwi.

W interpretacji wyników testów laboratoryjnych należy wziąć pod uwagę odbyte szczepienia przeciw flawiwirusom.

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących dwóch powiązań epidemiologicznych:

— przeniesienie ze zwierzęcia na człowieka (zamieszkiwanie pobyt lub narażenie na ukąszenia komara na obszarze endemicznego występowania WNV u koni i ptaków),

— przeniesienie z człowieka na człowieka (zakażenie wertykalne, transfuzja krwi, przeszczep organów).

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

▼M2

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba, która spełnia kryteria kliniczne ORAZ co najmniej jedno z dwóch następujących kryteriów:

— powiązanie epidemiologiczne,

— test laboratoryjny umożliwiający stwierdzenie przypadku prawdopodobnego.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria laboratoryjne umożliwiające potwierdzenie przypadku.

ŻÓŁTA GORĄCZKA

*(Wirus żółtej gorączki)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której występuje gorączka

ORAZ

co najmniej jedno z następujących dwóch kryteriów:

— żółtaczka,

— krwawienia z wielu miejsc.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jedno z następujących pięciu kryteriów:

— izolacja wirusa żółtej gorączki z materiału klinicznego,

— wykrycie kwasu nukleinowego wirusa żółtej gorączki,

— wykrycie antygenu wirusa żółtej gorączki,

— znamienny wzrost swoistych przeciwciał przeciw wirusowi żółtej gorączki,

— stwierdzenie typowych zmian w pośmiertnym badaniu histopatologicznym wątroby.

W interpretacji wyników testów laboratoryjnych należy wziąć pod uwagę odbyte szczepienia przeciw flawiwirusom.

**Kryteria epidemiologiczne**

Pobyt w regionie, w którym podejrzewa się lub stwierdzono występowanie przypadków żółtej gorączki, w okresie 1 tygodnia przed zachorowaniem.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba, która w ostatnim czasie nie była szczepiona oraz która spełnia kryteria kliniczne i laboratoryjne.

W razie niedawnego szczepienia, osoba, u której wykryto dziki szczep wirusa żółtej gorączki.

JERSINIOZA

*(Yersinia enterocolitica, Yersinia pseudotuberculosis)*

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, która spełnia co najmniej jedno z następujących pięciu kryteriów:

▼M2

— gorączka,

— biegunka,

— wymioty,

— ból brzucha (rzekome zapalenie wyrostka robaczkowego),

— bolesne parcie na stolec.

**Kryteria laboratoryjne**

— Izolacja patogennego szczepu *Yersinia enterocolitica* lub *Yersinia pseudotuberculosis* z materiału klinicznego.

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jedno z następujących czterech powiązań epidemiologicznych:

— przeniesienie z człowieka na człowieka,

— narażenie przez to samo źródło,

— przeniesienie ze zwierzęcia na człowieka,

— narażenie przez skażoną żywność.

**Klasyfikacja przypadku**

A. **Przypadek możliwy**

Nie dotyczy.

B. **Przypadek prawdopodobny**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i z powiązaniem epidemiologicznym.

C. **Przypadek potwierdzony**

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i laboratoryjne.

▼M3

NOWY WIRUS GRYPY A(H1N1) (TAK ZWANY WIRUS GRYPY ŚWIŃ A (H1N1) I WIRUS GRYPY MEKSYKAŃSKIEJ) ([1])

**Kryteria kliniczne**

Każda osoba, u której występuje jedno z następujących trzech kryteriów:

— gorączka powyżej 38 °C ORAZ oznaki i objawy ostrej niewydolności oddechowej,

— zapalenie płuc (poważna choroba układu oddechowego),

— zgon z powodu ostrych zaburzeń oddychania o niewyjaśnionym podłożu.

**Kryteria laboratoryjne**

Co najmniej jeden z trzech następujących testów:

— RT-PCR,

— hodowla wirusa (wymagająca procedury BSL 3),

— czterokrotny wzrost ilości szczególnych dla nowego wirusa grypy A(H1N1) przeciwciał neutralizujących (co pociąga za sobą konieczność podwójnego testu próbek surowicy, z choroby w jej ostrej fazie zakażenia, a następnie na etapie konwalescencji, przynajmniej 10–14 dni później).

([1]) Nazwa zostanie zmieniona zgodnie z definicją przedstawioną przez Światową Organizację Zdrowia.

▼M3

**Kryteria epidemiologiczne**

Co najmniej jeden z trzech następujących objawów w ciągu 7 dni przed wystąpieniem choroby:

— soba, która miała bliski kontakt z osobą, u której potwierdzono przypadek zakażenia nowym wirusem grypy A(H1N1),

— soba, która podróżowała do miejsc, w których udokumentowano stałe przenoszenie się nowej grypy A(H1N1) między ludźmi,

— soba pracująca w laboratorium, w którym testowane są próbki nowego wirusa A(H1N1).

**Klasyfikacja przypadków**

A. *Przypadek badany*

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne i epidemiologiczne

B. *Przypadek prawdopodobny*

Każda osoba spełniająca kryteria kliniczne ORAZ kryteria epidemiologiczne, ORAZ w której przypadku wyniki laboratoryjne potwierdzają zakażenie wirusem grypy A niedającego się sklasyfikować podtypu.

C. *Przypadek potwierdzony*

Każda osoba spełniająca kryteria laboratoryjne do potwierdzenia.